

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 april 2019

WETSVOORSTEL

**betreffende de toekenning
van een forfaitair bedrag aan
de personen die lijden aan aangeboren
misvormingen die het gevolg zijn van
het innemen van geneesmiddelen met
thalidomide door de moeder
tijdens de zwangerschap**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **3622/ (2018/2019):**
001: Wetsvoorstel van de heer Van Quickenborne en mevrouw Somers.
002 en 004: Wijziging indiener.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 avril 2019

PROPOSITION DE LOI

**relatif à l'octroi
d'une somme forfaitaire en faveur
des personnes atteintes
de malformations congénitales dues
à l'ingestion par leur mère pendant
la grossesse de médicaments
contenant de la thalidomide**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **3622/ (2018/2019):**
001: Proposition de loi de M. Van Quickenborne et Mme Somers.
002 et 004: Modification auteur.

11152

Nr. 1 VAN MEVROUW **VAN PEEL c.s.**

Art. 2

De woorden “bij wijze van schadevergoeding” invoegen tussen de woorden “heeft” en de woorden “recht op de eenmalige toekenning van een forfaitair bedrag van 125 000 euro”.

Valerie VAN PEEL (N-VA)
Jan SPOOREN (N-VA)
Zuhal DEMIR (N-VA)

N° 1 DE MME **VAN PEEL ET CONSORTS**

Art. 2

Insérer les mots “, à titre de dommages et intérêts,” entre les mots “a droit” et les mots “à une somme forfaitaire unique de 125 000 euros”.

Nr. 2 VAN MEVROUW VAN PEEL c.s.

Art. 3

In de inleidende zin, de woorden “bij wijze van schadevergoeding” invoegen tussen de woorden “Een forfaitair bedrag van 30 000 euro wordt” en de woorden “toegekend zowel aan de moeder als aan de vader”.

VERANTWOORDING

Nergens in het wetsvoorstel wordt het woord “schadevergoeding” vermeld. Volgens ons moet het wetsvoorstel ondubbelzinnig duidelijk maken dat de bedoeling van het vast bedrag dat wordt toegekend aan de slachtoffers van softenon een vorm van schadevergoeding is.

Het huidige wetsvoorstel doet echter uitschijnen dat het gaat om een tegemoetkoming om de zorgnoden van de betrokken personen te financieren. In de toelichting wordt, onder andere, als reden voor de vergoeding geargumenteed: “veel overlevenden, inmiddels vijftigers en zestigers, zullen de komende jaren meer middelen nodig hebben omdat de personen die hen zorg of hulp verlenen, vaak hun partners of familieleden, zelf ziek kunnen worden of overlijden”. Bovendien wordt er verwezen naar een resolutie van Europees Parlement die stelt dat “veel overlevenden in de hele EU vaak niet in staat zijn om financiering aan te vragen om de kosten van sociale diensten te dekken”.

Het aanbieden van tegemoetkomingen om de zorgnoden van de betrokkenen te financieren is nochtans een bevoegdheid de gemeenschappen en komt niet toe aan de federale overheid. Bovendien is het als tegemoetkoming voor de zorgnoden nogal willekeurig om enkel aan de slachtoffers van softenon een dergelijke hoge tegemoetkoming te bieden en niet aan andere personen met een beperking die gelijkaardige financiële problemen en zorgnoden hebben. Omwille van deze bezwaren, en om toekomstige juridische problemen te vermijden, stellen wij voor om in het wetsvoorstel duidelijk te definiëren dat gaat om een schadevergoeding.

Valerie VAN PEEL (N-VA)
Jan SPOOREN (N-VA)
Zuhail DEMIR (N-VA)

N° 2 DE MME VAN PEEL ET CONSORTS

Art. 3

Dans la phrase introductive, insérer les mots “, à titre de dommages et intérêts,” entre les mots “Une somme forfaitaire de 30 000 euros est octroyée” et les mots “tant à la mère qu’au père”.

JUSTIFICATION

L’expression “dommages et intérêts” ne figure nulle part dans la proposition de loi. À notre estime, la proposition de loi doit préciser sans équivoque que l’objectif du montant forfaitaire octroyé aux victimes du Softénon constitue une forme de dommages et intérêts.

Or, la proposition de loi laisse à penser qu’il s’agit d’une intervention en vue de financer les besoins de soins des patients. Les développements justifient, entre autres, l’intervention par l’argument suivant: “De nombreux survivants, aujourd’hui dans la cinquantaine et la soixantaine, auront besoin de plus de moyens dans les années à venir car les personnes qui leur assurent soins et assistance, souvent leur partenaire ou les membres de leur famille, peuvent elles-mêmes tomber malades ou décéder”. Ils renvoient de surcroît à une résolution du Parlement européen suivant laquelle “de nombreux survivants, à travers l’Union européenne, sont souvent incapables de demander un financement pour couvrir les coûts des services sociaux”.

Le fait de proposer des interventions en vue de financer les besoins de soins des intéressés est toutefois une compétence des Communautés, qui ne relève pas de l’autorité fédérale. Qui plus est, s’il est bien question d’une intervention pour les besoins de soin, il est plutôt arbitraire de n’offrir une intervention aussi élevée qu’aux victimes du Softénon, et pas aux autres personnes handicapées qui rencontrent des problèmes financiers et des besoins de soins similaires. Compte tenu de ces objections, et pour éviter de futurs problèmes juridiques, nous proposons dès lors de préciser clairement dans la proposition de loi qu’il s’agit de dommages et intérêts.

Nr. 3 VAN MEVROUW FONCK

Art. 2

Na de woorden “een forfaitair bedrag van 125 000 euro” **de woorden** “, ter ondersteuning van de financiering van zijn behoeften op het vlak van sociale hulp” **invoegen.**

VERANTWOORDING

De grootste bezorgdheid van de Softenonslachtoffers in verband met het wetsvoorstel blijft de cumulatie van de forfaitaire bedragen die in België zullen worden toegekend, met de financiële bijdragen die zij van de *Conterganstiftung* ontvangen.

De toelichting bij het wetsvoorstel bevat in dat verband een nuttige verwijzing naar de resolutie van het Europees Parlement *de dato* 15 december 2016, alsook naar het arrest van het hof van beroep te Brussel *de dato* 22 februari 2018, waarin de Belgische Staat ertoe wordt veroordeeld om de toezegging uit te voeren die in 2010 door de toenmalige minister van Sociale Zaken was gedaan.

Er mag aan worden herinnerd dat indien de Belgische Staat sinds 2010 – en zelfs sinds 2011 of 2012 – zijn toezegging was nagekomen, de huidige vrees in verband met een verrekening van de in België gestorte bedragen in de door de *Conterganstiftung* overgemaakte financiële bijdragen ongegrond zou zijn. In 2013 heeft de Duitse wetgever immers de wet betreffende de *Conterganstiftung* gewijzigd; in het via de wijzigingswet ingevoegde artikel 15, § 2, staat onder meer het volgende: “*Auf die Kapitalentschädigung und die Conterganrente werden Zahlungen angerechnet, die wegen der Einnahme thalidomidhaltiger Präparate von Anderen, insbesondere von ausländischen Staaten, geleistet werden.*”. Vóór die wetswijziging in 2013 werd met de betalingen door buitenlandse Staten geen rekening gehouden; ze hadden dus geen enkele invloed op de Duitse financiële bijdragen.

Er moet op worden gewezen dat, juridisch gezien, de niet-uitvoering (of de te late uitvoering) van een verplichting op grond van een eenzijdige beslissing wordt gekwalificeerd als een fout waarvoor de schuldenaar aansprakelijk is; hij moet dus integraal de schade vergoeden die hij wegens de eenzijdige beslissing aan de begunstigde van de verplichting heeft toegebracht (zie P. Wéry, *Droit des obligations*, vol. II, Larcier, 2016, blz. 66 en 67). De Softenonslachtoffers behouden zich

N° 3 DE MME FONCK

Art. 2

Insérer les mots “*qui doit l’aider à financer ses besoins en aide sociale*” **après les mots** “somme forfaitaire unique de 125 000 euros”

JUSTIFICATION

La préoccupation la plus importante des victimes du Softenon, au regard de la proposition de loi reste celle du cumul des sommes forfaitaires qui seront allouées en Belgique avec les interventions financières dont ils bénéficient de la part de la *Conterganstiftung*.

Les développements de la proposition de loi fait, à cet égard, utilement référence à la résolution du Parlement européen du 15 décembre 2016, ainsi qu’à l’arrêt de la cour d’appel de Bruxelles du 22 février 2018 qui a condamné l’État belge à exécuter l’engagement qui avait été pris en 2010 par la ministre des Affaires sociales de l’époque.

L’on peut rappeler que si l’État belge avait respecté son engagement dès 2010, voire 2011 ou 2012, la crainte actuelle d’une imputation des sommes versées en Belgique sur les interventions financières versées par la *Conterganstiftung* serait sans objet. C’est en effet en 2013 que le législateur allemand a modifié la loi sur la *Conterganstiftung* en y insérant un article 15, § 2, qui prévoit que “les paiements versés par des tiers en raison de médicaments comportant de la thalidomide, en particulier de la part de pays étrangers, seront imputés de l’indemnisation financière et de la pension pour la thalidomide”. Jusqu’à cette modification législative intervenue en 2013, les paiements effectués par des États étrangers n’étaient pas pris en compte et n’avaient donc aucune incidence sur les interventions financières allemandes.

Du point de vue juridique, il faut rappeler que l’inexécution (ou l’exécution tardive) d’un engagement par volonté unilatérale est constitutive de faute et engage la responsabilité du débiteur, qui doit donc réparer intégralement le dommage qu’il a causé au bénéficiaire de l’engagement par volonté unilatérale (voir P. Wéry, *Droit des obligations*, volume II, Larcier, 2016, pages 66 et 67). Les victimes du Softenon se réservent donc expressément le droit de réclamer à l’État

dan ook uitdrukkelijk het recht voor om van de Belgische Staat in een later stadium een schadevergoeding te eisen, indien zou blijken dat de financiële bijdragen die zij thans van de Duitse *Conterganstiftung* ontvangen, worden verminderd of zelfs worden stopgezet wegens het forfaitaire bedrag dat zij in België zullen krijgen.

Het is dan ook van wezenlijk belang de inhoud van het wetsvoorstel te verduidelijken, in de hoop dat het geen enkele negatieve weerslag zal hebben op de financiële bijdragen vanuit Duitsland. In dat verband zou artikel 2 van het wetsvoorstel kunnen worden aangevuld met de verduidelijking dat het thalidomideslachtoffer recht heeft op “de eenmalige toekenning van een forfaitair bedrag van 125 000 euro, ter ondersteuning van de financiering van zijn behoeften op het vlak van sociale hulp”.

belge des dommages et intérêts ultérieurement, s’il s’avère que les interventions financières dont ils bénéficient actuellement de la part de la *Conterganstiftung* allemande devraient être réduites voire supprimées, compte-tenu de la somme forfaitaire qu’ils pourront obtenir en Belgique.

Il est par conséquent essentiel de préciser le contenu de la proposition de loi, dans l’espoir que celui-ci n’aura aucun impact négatif sur les interventions financières en provenance d’Allemagne. À cet égard, nous pourrions compléter l’article 2 du projet de loi, en précisant que la victime de la thalidomide “a droit à une somme forfaitaire unique de 125 000 euros, qui doit l’aider à financer ses besoins en aide sociale”.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 4 VAN MEVROUW **FONCK**Art. 10 (*nieuw*)**Een artikel 10 invoegen, luidende:**

“Art. 10. Deze wet heeft uitwerking vanaf 1 januari 2011”.

VERANTWOORDING

De (in de verantwoording van het vorige amendement vermelde) moeilijkheden met Duitsland zouden kunnen worden voorkomen indien de Belgische wettekst uitdrukkelijk preciseert dat het eenmalige forfaitaire bedrag van 125 000 euro dat aan elk slachtoffer wordt uitgekeerd, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2011 zal worden uitbetaald, *in casu* omdat de Belgische Staat thans een in 2010 aangegane verbintenis wenst na te leven.

N° 4 DE MME **FONCK**Art. 10 (*nouveau*)**Insérer un article 10, rédigé comme suit:**

“Art. 10. La présente proposition de loi entre en vigueur au 1er janvier 2011”.

JUSTIFICATION

Les difficultés avec l'Allemagne (mentionnées dans la justification de l'amendement précédent) pourraient être évitées si le texte de loi belge précise explicitement que la somme forfaitaire unique de 125 000 euros versée à chaque victime sera payée avec effet rétroactif au 1er janvier 2011, au motif que la volonté actuelle de l'État belge est de respecter un engagement pris en 2010.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 5 VAN MEVROUW FONCK

Art. 4

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 4. Indien er een saldo overblijft van het bedrag van 5 000 000 euro waarvan vooraf het totaalbedrag wordt afgetrokken van de vaste bedragen die met toepassing van artikel 2 zullen worden toegekend, zal dat saldo worden verdeeld over de verschillende personen die het voordeel hebben genoten van de met toepassing van artikel 2 toegekende vaste bedragen.”.

VERANTWOORDING

De leden van de vzw *Association des victimes belges du Softenon* hebben verzet geuit tegen de maatregel waarin artikel 4 van het wetsvoorstel voorziet, te weten dat een facultatieve toelage wordt toegekend aan de slachtofferverenigingen en dat het totaalbedrag van die toelage wordt vastgesteld op het saldo van een alomvattend bedrag van 5 000 000 euro, waarop vooraf het totaalbedrag in mindering wordt gebracht van de vaste bedragen ten belope van 125 000,00 euro die zullen worden toegekend aan de verschillende Belgische of op het Belgisch grondgebied geboren slachtoffers van thalidomide.

Volgens hen is het logischer, eenvoudiger en vooral billijker dat het saldo van de enveloppe van 5 000 000 euro dat zou overblijven nadat aan elk slachtoffer het in artikel 2 in uitzicht gestelde eenmalige forfaitaire bedrag van 125 000 euro is uitgekeerd, in gelijke delen wordt verdeeld over de verschillende slachtoffers die op de regeling aanspraak maken, dus zonder de omweg via de slachtofferverenigingen te maken.

Dit amendement is er dan ook op gericht om artikel 4 grondig bij te sturen, teneinde rekening te houden met de legitieme wens van de slachtoffers.

N° 5 DE MME FONCK

Art. 4

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 4. S’il reste un solde du montant de 5 000 000 d’euros duquel est préalablement déduit le montant total des sommes forfaitaires qui seront accordées en application de l’article 2, ce solde sera réparti entre les différentes personnes qui ont bénéficié des sommes forfaitaires accordées en application de l’article 2.”

JUSTIFICATION

Les membres de l’ASBL *Association des victimes belges du Softenon* ont exprimé leur opposition à la mesure prévue à l’article 4 de la proposition de loi, à savoir qu’une subvention facultative est accordée aux associations de victimes et que le montant global de cette subvention facultative est fixé au solde d’un montant de 5 000 000 d’euros duquel est préalablement déduit le montant total des sommes forfaitaires de 125 000,00 euros qui seront accordées aux différentes victimes de la thalidomide belges ou nées sur le territoire belge.

Ils considèrent plus logique, plus simple et surtout plus équitable, que le solde de l’enveloppe de 5 000 000 d’euros qui subsisterait après le paiement à chaque victime de la somme forfaitaire unique de 125 000 euros prévue à l’article 2 de la proposition de loi, soit réparti, par parts égales entre les différentes victimes bénéficiaires du régime, sans donc passer par le truchement d’associations de victimes.

L’objet du présent amendement est donc de revoir en profondeur l’article 4 pour tenir compte de ce souhait légitime des victimes.

Catherine FONCK (cdH)